

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

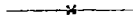
Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Aalesunds off. almenskole.

Aarsberetning

1892—1893.

Aalesund.

Klaus E. Fjeldes Bog- & Accidentstrykkeri.

1893.

Aarsberetning

om

Aalesunds off. hoiere almenskole

for

skoleaaret 1892—1893

ved

Skolens Rektor.

I. Skolens Forstanderskab.

Byfoged Hagbarth Benneche	tiltraadte	1ste juli 1888.
Provst Lars Anton Moe	—	1ste oktober 1887, valgt af kommunen.
Grosserer Joakim Rønneberg	—	1ste oktober 1884, valgt af kommunen.
Distriktslæge Lorentzen	—	8de december 1891, valgt af kommunen.
Rektor Valentin Voss	—	1ste april 1876. For- mand i forstander- skabet.

II. Skolens lærerpersonale.

---

1. Rektor Valentin Voss, f. $^{21}/_4$ 1834, udnævnt til time-
lærer ved Drammens latinskole $^{30}/_9$ 1858, til adjunkt
ved samme skole $^{1}/_7$ 1860, $^{1}/_7$ 1863 udnævnt til over-
lærer og bestyrer af Fredriksstads kommunale skole,
 $^{27}/_{11}$ 1875 til rektor ved Aalesunds offentlige almen-
skole.
2. Overlærer Martin Johannes Bugge, f. $^{2}/_{10}$ 1830,
novbr. 1854 udnævnt til adjunkt ved Kongsbergs skole,
juni 1875 til overlærer ved Aalesunds skole.
3. Overlærer Gabriel Hetting Landmark, f. $^{23}/_{12}$
1833, udnævnt $^{26}/_{12}$ 1877 til overlærer ved Christiansunds
skole, $^{15}/_9$ 1881 til overlærer ved Aalesunds skole.

4. Adjunkt Gerhard Fredrik v. d. Lippe Dahl, f. 1838, udnævnt til adjunkt $\frac{9}{12}$ 1875.
5. Adjunkt Vilhelm Ferdinand Kolderup, f. $\frac{2}{2}$ 1835, udnævnt til adjunkt $\frac{11}{5}$ 1878.
6. Adjunkt Paul Sollie, f. 1852, udnævnt 1882 til klasselærer ved Skiens offentlige almen-skole, $\frac{29}{8}$ 1883 til adjunkt ved Aalesunds skole.
7. Adjunkt Kristian Birch Reichenwald Bassøe, f. 1856, udnævnt til adjunkt $\frac{29}{8}$ 1884.
8. Klasselærer Olaf Olsen, f. $\frac{25}{8}$ 1835, udnævnt $\frac{1}{9}$ 1864 til klasselærer ved Aalesunds off. almen-skole (lærer fra skolens oprettelse).
9. Klasselærer Hans Clausen Brun, f. $\frac{6}{8}$ 1854, udnævnt $\frac{24}{7}$ 1882 til klasselærer ved Aalesunds off. almen-skole.
10. Lieutenant Arntzen, gymnastiklærer fra $\frac{23}{10}$ 1891.
11. Frk. Gudlov Jacobsen, gymnastiklærerinde fra $\frac{23}{10}$ 1891.
12. Organist Anton Heiberg, f. $\frac{9}{4}$ 1837, skolens sanglærer siden august 1883.
13. Bergithe Nicoline Christine Holtermann, f. 1832, ansat som inspeetrice ved Aalesunds off. almen-skole fra $\frac{1}{7}$ 1891.
14. Emilie Paulsen, f. $\frac{17}{3}$ 1842, 1891 udnævnt til lærerinde ved Aalesunds offentlige almen-skole.
15. Lina Olsvig, f. $\frac{10}{9}$ 1855, $\frac{1}{7}$ 1891 ansat ved Aalesunds off. almen-skole (eg. kun ansat i halv post, men ved delingen af 5te middelklasse maatte hun læse i fuld post).
16. Fr. Lucie Voss har vikarieret 6 t. ug. tydsk i 2den middelklasse.

Karl Sperre f. $\frac{5}{10}$ 1860. Skolens pedel siden 1884. I februar og ~~marts~~ var overlærer Landmark fra-

værende paa grund af sygdom. Hans timer besørgedes dels af rektor, dels af adjunkt Bassøe, dels af overlærer Bugge. Ligeledes var rektor syg i de første maaneder af aaret. I begyndelsen besørgedes hans timer af adjunkt Bassøe, senere af ham selv paa kontoret. Enkelte andre lærere har været fraværende i kortere Tid.

Gymnastiklæreren havde permission i Marts—Juni for at gjenneemgaa centralskolen. I hans sted vikarierede telegrafist Muriaas.

III. Disciplenes antal.

	1ste midk.		2 M.		3 M.		4 M.		5 M.		6 M.		1 G	2 G	3 G	Sum
	G.	P.	G.	P.	G.	P.	G.	P.	G.	P.	G.	P.				
1 Kvartal	11	9	14	11	11	6	12	11	13	18	13	3	6	3	3	144
2 Kvartal	14	10	15	11	12	8	12	11	14	17	13	3	6	3	3	152
3 Kvartal	14	10	15	11	12	8	12	9	14	15	16	3	6	3	3	151
4 Kvartal	14	10	13	12	12	8	12	9	13	14	15	3	6	3	3	147

1 kvartal Gutter 86, Piger 58.

2 — — — 92, — 60.

3 — — — 96, — 55.

4 — — — 91, — 56.

I Skoleaaret er indkommen 46 elever, udgaaet 18 elever.

Af eleverne var 15 fra landdistrikterne, 3 fra andre byer.

Elevernes gjennomsnittsalder 30 Juni 1893.				Normalalder.	
1ste Middelklasse	11 Aar	maaneder		10 Aar.	
2den do.	11 —	9	—	11	—
3die do.	12 —	7	—	12	—
4de do.	14 —	5	—	13	—
5te do. a.	15 —	2	—	14	—
” do. b.	14 —	3	—	14	—
6te do.	17 —	2	—	15	—
1ste Gymnasialklasse	18 —	5	—	16	—
2den do	18 —	2	—	17	—
3die do.	20 —	9	—	18	—

Fagfordelingstabel mellem lærerne i 1892—1893.

1. *Lektor Voss.*

Griæsk	3 gymnasialkl.	4	timer.
—	3—2 do.	3	”
—	2 do.	4	”
—	1 do.	7	”
Latin	3—2 do.	2	”
—	2 do.	1	”
			—————21 timer.

2. *Overlærer Bugge.*

Norsk	1 gymnasialkl.	4	timer.
—	6 middelkl.	3	”
—	4 do.	4	”
Tysk	1 gymnasialkl.	1	”
—	6 middelkl.	4	”
—	5 a do.	4	”
—	4	4	”
			—————24 timer.

3. *Overlærer Landmark.*

Norsk	3—2 gymnasialkl.	4	timer.
-------	------------------	---	--------

Norsk	5 middelkl. a	3	timer.
Latin	1 gymnasialkl.	9	"
—	6 middelkl.	7	"
—	5 do.	2	"
			—————25 timer.

4. *Adjunkt Dahl.*

Religion	3-1 gymnasialkl.	4	timer.
—	6-5 a-4 middelkl.	6	"
Historie	6-5 a do.	6	"
Geografi	6-5 a 4-3 do.	8	"
			—————24 timer.

5. *Adjunkt Sollie.*

Engelsk	2-1 gymnasialkl.	4	timer.
—	6-5 a 5 b middelkl.	15	"
Fransk	6-5 a do.	4	"
Norsk	5 b do.	3	"
			—————26 timer.

6. *Adjunkt Bassøe.*

Latin	3-2 gymnasialkl.	7	timer.
—	5 middelkl.	5	"
—	4 do.	7	"
Historie	3-1 gymnasialk.	6	"
Fransk	3 do.	2	"
			—————27 timer.

7. *Adjunkt Kolderup.*

Mathem.	3-1 gymnasialkl.	6	timer.
—	6-5 a 4 middelkl.	12	"
—	3 do.	1	"
Naturhist.	2 do.	2	"
Physik	6 do.	1	"
—	5 a do.	2	"
			—————24 timer.

8. *Klasselærer Brun.*

Naturhist.	6 middelkl.	1	time.
------------	-------------	---	-------

Naturhist.	5 a 5 b 4—3 middelkl.	6	timer.
Physik	5 b middelkl.	2	„
Tegning	6—5 a 5 b 4 middelkl.	5	„
Regning	6 middelkl.	2	„
—	5 do.	1	„
—	4 do.	2	„
—	3 do.	4	„
Mathem. med Pigerne			
	-- 6 do.	3	„
	— 5 do.	2	„
		—————	28 timer.
9.	<i>Klasselærer Olsen.</i>		
Historie	2—1 middelkl.	6	timer.
Norsk	1 do.	8	„
Geografi	2—1 do.	5	„
Skrivning	3—1 do.	8	„
		—————	28 timer.
10.	<i>Fr. Holtermann.</i>		
Tysk	5 b middelkl.	4	timer.
—	3 do.	5	„
Historie	5 b 4—3 middelkl.	10	„
		—————	19*) timer
11.	<i>Fr. Paulsen.</i>		
Haandarbeide		12	timer.
Religion	5 b middelkl.	2	„
—	3—1 do.	9	„
Tegning	3—2 do.	4	„
		—————	27 timer.
12.	<i>Fr. Ølsvig.</i>		
Engelsk	4 middelkl.	5	timer.
Regning	2 do.	4	„
Norsk	3 do.	5	„
		—————	14 timer.

*) Desuden 2 timer Tysk i sidste halvaar i 1^h m.klasse.

Extralæsning.

Fr. Olsvig.

Norsk	2 middelkl.	5	timer.
Regning	5 b do.	2	„
—	1 do.	5	„
Geografi	5 b do.	2	„
			—————14 timer.

Fr. Lucie Voss.

Tysk	2 middelkl.	6	timer
------	-------------	---	-------

 Tilsammen 307 timer.

Eleverne i 1 gymnasiakl. agter at læse Engelsk til ex. art., men da nogle af dem, som har læst Fransk i middelskolen, ønskede at fortsætte hermed, har adj. Sollie og Bassøe velvillig overtaget undervisningen i dette fag 2 timer ug. efter skoletiden.

Paa grund af 5te klasses talrighed maatte denne deles. Da pigerne havde paa pigeskolen brugt tildels andre lærebøger end gutterne, deltes disse klasser efter kjø. Ved delingen maatte fr. Olsvig overtage fuld post.

I gymnastik har gutterne ialt haft 8 timer; de to øverste partier hver 3, nederste 2. Pigerne har været delte i 3 partier, hver med 2 timer ugentlig.

I haandarbejde har pigerne været delte i 4 partier, hvert med 3 timer ugentlig.

I sang har nederste parti haft 2 timer ugentlig, de øverste 1 time ugentlig.

Fagfordelingstabel i 1892—1893.

Aalesunds offentlige høiere almenskole.

	1 m.		2 m.		3 m.		4 m.		5 m. a		5 m. b		6 m.		1 g.	2 g.	3 g.	Sum.		
	G.	P.	G.	P.	G.	P.	G.	P.	G.	P.	G.	P.	G.	P.						
1. Religion		3		3		3		2		2		2		2	1		1	2	21	
2. Norsk	8	6		5		5		4		3		3		3	4		4		39	
3. Tysk				6		5		4	3	1		4	3	1	1				28	
4. Latin							7		7				7		9		1	9	40	
5. Engelsk							5		5		5		5		2		2		24	
6. Græsk															7		4	3	4	18
7. Fransk									2				2		(2)			2	6 (8)	
8. Historie		3		3		4		3		3		3		3		3		3	28	
9. Geografi		3		2		2		2		2		2		2					15	
10. Regn. og Mathem.		5		4		5	3	6	2	5		2		6	2		3	3	39	
11. Naturhistorie ...				2		1		2		3		1		2					14	
12. Tegning				2		1		2		1		1		1					9	
13. Skrivning	4	3		3		2		1											9	
14. Haandarbeide. .		3		3				3				2		1					12	
Sum		26		30		30		30	29	30		25		30	30	30	30	30	307	

Dertil kommer for de piger i 5 b og 6 m., som ville tage middelskolens afgangsexamen 2 timer matematik i 5 middelkl. b og 3 timer i 6. I fysik har disse piger læst sammen med gutterne.

1 middelkl. har havt 2 timer i Tysk i sidste halvaar, hvoraf 1 er tagen fra norsken, 1 extra.

Undervisningen.

Religion.

- 1ste middelklasse. Vogts lille bibelhistorie, „det nye testamente“ læst og repeteret. Katekismens 3 første parter, samt enkelte skriftsteder. Salmer af Landstads salmebog.
- 2den middelklasse. Bruns og Platous bibelhistorie til „David bliver konge“ læst og repeteret. Katekismens 5 parter og endel skriftsteder. Salmer.
- 3die middelklasse. Bangs forklaring „den 1ste part læst og repeteret. Bruns og Platous bibelhistorie fra „David bliver konge“ til „Jesus sender sine tolv apostler ud for at prædike“ læst og repeteret. Læst endel af Mathæus evangelium. Salmer.
- 4de middelklasse. Af Bangs forklaring læst og repeteret 2den og 3die artikel. Bruns og Platous Bibelhistorie fra Sædemanden til Jesu opstandelse. Salmevers.
- 5te middelklasse a. Af Bangs forklaring læst og repeteret

- 2den og 3die part. Vogts bibelhistorie læst ud fra palmesøndag. Salmevers og bibellæsning.
- 5te middelklasse b. Bangs forklaring 3die 4de og 5te part læst og repeteret. Bruns og Platous bibelhistorie fra „Jesu messianske indtog i Jerusalem paa palmesøndag“ ud bogen. Læst endel af Johannes evangelium. Salmer.
- 6te middelklasse. Repeteret Pontoppidaus forklaring og Vogts bibelhistorie.
- 1ste gymnasiaklasse. Nissens kirkehistorie indtil Schweizerreformationen.
- 2den gymnasiaklasse. Nissens kirkehistorie fra Schweizerreformationen og ud bogen. Gjennemgaaet 4 kapp. og halvparten af det 5te i Johannes evangelium paa Græsk.
- 3die gymnasiaklasse. Læst ud og fordetmeste repeteret Johannes evangelium i grundsproget, Repeteret Nissens kirkehistorie.

Norsk.

- 1ste middelklasse. In-tenadlæsning med øvelse i at gjengive; vers og lette digte lærte og fremsagte (Eriksens og Paulsens læsebog 2den del.)

Grammatik (mundtlig): Den enkelte sætning, hovedtaledelene, verbets hovedformer og sætningens hoveddele indovet med benyttelse af eksempelsamling.

Skriftlige øvelser: Diktat, afskrift efter bog.

- 2den middelklasse. Læsning med øvelse i at gjengive det læste; vers udenad hver tredie uge. (Eriksens og Paulsens læsebog, 2den del.) Efter Hofgårds lille gram. det vigtigste af formlæren samt afsnittet om hoved- og bisætninger. Aars' retskrivningsregler delvis gennemgaaet, dels mundtlig, dels skriftlig.

Afskrift hjemme; diktat en a to gange ugentlig,

det sidste halvaar med indøvelse af skilletegnes brug.

3die middelklasse. Af Eriksens og Paulsens læsebog, 3die del, læsning og analyse; stadig øvelse i at gjengive det læste. Af og til vers udenad. Læst og repeteret det meste af Hofgårds lille gram. Aars' retskrivningsregler gennemgaaet dels mundtlig, dels skriftlig. Diktat og skriftlig gjenfortælling.

4de middelklasse. Af Eriksens og Paulsens Læsebogs III læst udvalgte prosastykker og digte. Flere gange lektie i læsning. Øvelser i gjengivelse af de læste stykker, i regelen *ex tempore* efter vejledning, enkelt gang som lektie. Eleverne har flere gange lært et selvvalgt digt udenad.

Grammatik. Jevnlig grammatisk øvelse efter læsebogen og efter Løkkes eksempelsamling, indøvelse af interpunktion efter sidstnævnte.

Skriftlige arbejder en gang ugentlig, afvexlende diktat, gjenfortælling og lette hjemmestile af fortællende og skildrende indhold, af og til selvvalgt.

5te middelklasse a. Læst og gennemgaaet udvalgte stykker i prosa og pøesi af Eriksen og Paulsens læsebog III samt flere stykker af Asbjørnsens huldreeventyr og folkesagn. Derunder mundtlig gennemgaaet det vigtigste af litteraturhistorien om folkedigtningen, dens samlere og efterlignere, særlig om Asbjørnsen og Moe, Landstad og Bugge samt Edv. Storm, Oehlenschläger, Chr. Winther, desuden om Wessel, Wergeland, Welhaven, A. Munch o. fl. Fremdeles om digtarterne, versemaal, de almindeligste troper m. m. Enkelte digte udenad.

Stile er jevnlig skrevne paa skolen. Opgaver: 1) En dag af mine sommerferier. 2), 3), 4) Indholdet af gennemgaaede digte. 5) En udmarsch (eller ud-

flugt). 6) Om de fornøielser, vinteren byder i Aalesund. 7) Hvad jeg ved om Asbjørnsen og hans værker. 8) Fortæl, hvad du ved om vore vigtigste husdyr og den nytte, vi har af dem. 9) Fortæl lidt om vore fiskere. 10) Fortæl hvad du ved om folkedigtningen. 11) Nu kommer vaaren. 12) Mine planer for sommeren. Diktater.

5te middelklasse b. Læsning efter Eriksen og Paulsens læsebog; i sidste halvår læst udvalgte stykker af Werghelands prosa, især af „Hasselnødder“, samt Bjørnsens „Synnøve Solbakken“ og „Arne“. Læst det vigtigste af Ross's litteraturhistorie. Læst og repeteret Hofgaards grammatik fra § 143 og ud bogen. Enkelte digte, især fædrelandssange, lært udenad. Oftere diktat. Analyse.

Følgende stile er skrevne i aarets løb: 1. En tur i ferierne. 2. Fortæl kortelig indholdet af „Detvende kirketaarne“. 3. Omsætning til prosa af „Fanitullen“. 4. Høsten. 5. Da dampskibet kom. 6. En juleaften. 7. Som man reder, saaligger man (fortælling.) 8. Hvordan jeg vilde mit værelse skulde være. 9. En vakker stue. 10. Da Hans gik tilsjøs. 11. Brev hjem fra Hans. 12. Selvvalgt opgave. 13. Katten. 14. Naar vaaren kommer. 15. Fortæl i korte træk om den store nordiske krig (ext.). 16. Enevoldsmagtens indførelse i Danmark og Norge (ext.)

6te middelklasse. Eriksens og Paulsens Læsebog III og Lassens læsebog for skolens høiere klasser. Til afgangsexamen læst statarisk og tildels repeteret: Den politiske kandestøber. Brødrene (af: En glad gut). Løvens hof. Kokosnødden. Smeden paa Helgoland. Ivar Hvitfeldt. De to kirketaarne. Marsk Stigs døtre. Matrosen. Fløterne. Blind-Anne. Kong Kristian stod o. s. v. „Der var en tid, da jeg“ o. s. v. Be-

søgi et bondebryllup. Republikanerne. — Ved siden heraf kursorisk læsning af prosa og af dele af „Kjærlighed uden Strømper“. — Desuden har læreren i skoleaarets løb forelæst andre literaturprøver og fortalt indholdet af forskellige digterverker — øvelser i gjengivelse af det statarisk læste, tildels som lektie og efter vejledning.

Literaturhistorie. Ross's notitser, supplerede med lærerens meddelelser om forfatterne og deres verker fra Baggesen. Dernæst bogen repeteret. — Digtarterne af Nordby. — Det nødvendige om versemaal, billedligt udtryk m. m., væsentlig mundtlig (et kort diktat.)

Grammatik. Repetition (paa skolen) af dele af grammatikken.

Stile. 1. Fra mine sommerferier. 2. Ærlighed varer længst (en fortælling). 3. En sjømands (for pigerne: en guvernantes) 1ste brev til hjemmet. 4. Selvvalgt. 5. Hvilke er den norske bondes fornemste næringsveie? 6. Vore pligter mod dyrene. 7. Brev til N. N. med ansegning om at komme i hans (hendes) tjeneste. 8. Til hvilket land skulde du ønske at kunne reise, og hvorfor? 9. Merkelige kvinder i verdenshistorien. 10. Naturen og livet i Norge om vinteren. 11. Fortæl om kristendommens indførelse i Norge. 12. Nyttens af at gaa fodtur. 13. Hvorledes vinden kan optæde baade som vor ven og som vor fiende. 14. Ved Tentamen: Lys- og skyggesiderne ved sjømandens liv. 15. Kort fremstilling af trediveaarskrigen. 16. De vigtigste metaller og deres anvendelse.

1ste gymnasialklasse. Paus's og Lassens læsebog for gymnasierne I til s. 166 (i „Aladdin“), med forbigaaelse af enkelte digte af Baggesen. — Ved siden heraf har læreren oplæst forskellige literaturprøver.

Foredrag: 1. Karakteristik af hovedpersonerne i Njaals saga (før stilen om samme Emne.) 2 og 3 af Pensa af den oldnorske lit. 4 og 5 af selvvalgte emner af 2 af de modnere elever: Om kvindens emancipation og: Er der grund til at tro, at fattigdommen kan afskaffes?

Literaturhistorie. Eriksens til Evald, med repetition af det meste af artiumspensumet.

Stile: 1. Fra mine sommerferier. 2. Vore pligter mod dyrene. 3. Et landskab. 4. Kort karakter af hovedpersonerne i Njaals saga. 5. Peter den stores liv og betydning. 6. Aalesund (af en reisendes dagbog.) 7. Nogle tanker om begrebets dannelse. 8. Fordelene ved at bo i en by. 9. Fortidens vaaben sml. med den nyere tids. 10. Den spartanske opdragelse sammenlignet med vor.

Oldnorsk. Læsning af stykker paa landsmaal og bygdesprog som forberedelse for oldnorsken (8 timer.) Af Nygaards oldnorske læsebog for begyndere indtil kong Olafs Skalde, læst og repeteret. Ved siden af de grammatiske afsnit i læsebogen læst adskilligt af Nygaards grammatik.

2den og 3die gymnasiaklasse kombinerede har af modersmaalets literatur læst folkeviseerne Thor af Havsgaard, Elverhøi, Den onde Stifinoder og Kristjern II's vise, Wessels kjærlighed uden strømper samt Welhavens Eivind Bolt.

3die gymnasiaklasse har desuden lagt op til examen artium af Hertz Svend Dyrings hus, Wergeland Mig selv og juleaftenen samt af Welhaven Aasgaardsreien og Bergens stift.

Stile: 1) En naturskildring (med selvvalgt titel). 2) Lidt om folkedigtningen. 3) Obsta principiis! 4) I hvilken betydning kan erfaring siges at være den bedste læremester og 5) i hvilken betydning daarer-

nes læremester? 6) Mennesket som sin tids barn og 7) Mennesket som tidens herre. 8) Hvorfor studerer vi historie? 9) Lær at kjende dig selv. 10) Sammenligning mellem Wergeland og Welhaven.

Desuden har 3 g. i særskilte eftermiddagstimer ex tempore besvaret følgende opgaver: 11) Geografiske opdagelsers betydning i verdenshistorien. 12) Hvilken betydning har det for et folk, om det har en literatur? 13) Om „det norske selskab“ og dets betydning i litteraturhistorien. 14) Det græske folks betydning i verdenshistorien.

I oldnorsk repeteret det hele artiumspensum, nemlig af Nygaards oldnorske læsebog for begyndere stykke IX til og med stykke XXIV (side 11—35 og af Nygaards udvalg af den norrøne litteratur: Volsunger og Nivlunger, Sigmund Brestessøns barndomsliv i Norge og Sigmunds død, Asbjørn Selsbane samt af poesi: Hamarsheimt, Gudruns klage og nogle strofer af Haavamaal (str. 42—46, 76, 77, 81—84 og 90). — Formlæren efter Nygaard.

2 g. har dog statarisk kun læst stykkerne i den lille læsebog samt af den større Volsunger og Nivlunger og Sigmunds barndomsliv i Norge.

Latin.

4de middelklasse. Læst og repeteret af Andersens læsebog 2 udg. til side 45 med forbigaaelse af enkelte eksempler. De fleste norske stykker skrevne som extemporal stil. Af Schreiners grammatik formlæren og af syntaxen de regler, som svarer til læsestykkerne i læsebogen.

5te middelklasse. Af Voss's udvalg af latinske klassikere læst og repeteret: Cornel, Miltiades, Themistokles

Aristides og Cimon og Cæsar I bog 1—46 kap. Af Schreiners kortfattede ordføiningslære læst og repeteret § 1—88, 92—94, 101—112 og 131—33. En extemporalstil om ugen og af og til en hjemmestil efter Lowums latinske stiløvelser. Endel eksempler oversatte mundtlig.

6te middelklasse. Efter Voss's udvalg af latinske klassikere læst og repeteret Cæsar de bello Gallico 1ste bog og 2den bog til kap. 23. Af fablerne de første læst og repeteret. Endelig repeteret af Cornel Miltiades, Themistocles, Aristides og Cimon Schreiners grammatik.

Stil 1 og 2 gange om ugen, i de sidste maaneder ogsaa mundtlig oversættelse fra norsk til latin.

1ste gymnasiaklasse. Læst og repeteret Ciceros 4 taler mod Catilina efter Voss's udg. Desuden læst og repeteret Sallust's Catilina med mundtlige oplysninger om det vigtigste af de romerske antikviteter.

Læst størstedelen af synfaxen efter Schreiner. Hver uge en kort stil paa skolen.

2den og 3die gymnasiakl. I to timer ugentlig Horats's epistler 1ste bog (undtagen 18de brev) vel 900 vers og af 1ste bog af Oden et udvalg vel 500 vers. Repeteret med 3die gymnasiaklasse særskilt Ovid, Virgil 6te bog. I 7 timer læst Cicero: Cato major, oratio pro Archia poeta og tre breve (ad. fam. XIV 2 og 4 og ad Atticum III. 13.) og Tacitus Tiber og Sejan efter Weisses udvalg. Schreiners grammatik, Dorphs mytologi indtil heltesagn og Lindroths antikviteter repeterede. 3 gymnasiakl. har særskilt repeteret Livius 21 og 22 bog (med forbigaaelse af 21de bog kap. 20—39) og af Tregders literaturhistorie de vigtigste forfattere. 2 gymnasiakl. har særskilt

repeteret Tacitus Tiber og Sejan for 2den gang og af Ovid: Cadmus, Midas, Phaeton, Battus, Daedalus, Pyramus og Tisbe. For 3 gymnasialkl. vedkommende en hjemme, og en extemporal oversættelse om ugen efter Henrichsens samling, 2 gymnasialkl. en extemporal om ugen efter Gjør og Johannesens samling.

Tysk.

1ste middelklasse. (2 timer ugentlig fra Marts maaned).

Læst og repeteret til den bestemte artikel. Lidt oversættelse skriftlig (Lassens læsebog).

2den middelklasse. Repeteret pensumet fra 1ste middelklasse.

Dernæst læst og repeteret fra den ubestemte artikel til side 71 med forbigaaelse af bogens øvelsesstykker fra side 54—59. Stil: Oversat omtr. alle de i forveien gjenneingaaede norske læsestykker dels hjemme og dels paa skolen.

3die middelklasse. Repeteret en del af pensumet fra 2den

middelklasse. Dernæst læst og repeteret fra 2den afdeling bogen ud, med forbigaaelse af et par stykker. Formlæren læst og det meste repeteret, (Løkes lille grammatik). Stil: oversat de fleste af læsebogens øvelsesstykker fra 51—59, dels hjemme, dels paa skolen; extemporalstile. 1 time hver uge er anvendt til analyse.

4de middelklasse. 40 sider af Paus' og Lassens læsestykker læst og repeteret. Specielt øvelse i retroversion.

Grammatik. Løkes lille grammatik repet. til verberne. Af disse læst hjælpeverberne og de stærke verber.

Stil. Begyndt paa Knudsens stiløvelser. Sætninger og lidt af de sammenhængende stykker. Væsentlig extemporalstil, efter gennemgaaelse.

5te middelklasse a. Paus's og Lassens læsestykker. Styk=2*

kerne 22—25, 28—29, 31, 33, 34, 36—38, 40—43, 46, 48—50, 52 og lidt af 55, ialt 42 sider læst og repeteret.

Eng. linjen særskilt stykkerne 26, 27, 30, 32, 35, 39, 44, 47, og 4 sider extempore ialt 14 sider læst og repet.

Grammatik. Formlæren efter Løkkes mindre Gram. repet. til adjekt., desuden læst om de sammensatte verber — syntaxen til § 143 6te udgave læst og (tildels kursorisk) repeteret.

Stil efter Knudsens stiløvelser. Hjemme- og extemporalstil.

5te middelklasse b. Af Paus's og Lassens læsebog er læst og repeteret fra side 64 til 134. Af Løkkes lille grammatik er det meste repeteret. Efter Knudsens stiløvelser er hver uge skrevet en hjemmestil og hver anden uge en stil paa skolen. Grammatikken indøvet ved analyse.

6te middelklasse. Af Paus's og Lassens læsestykker stykkerne 51, 52, 55, 62, 64, 66, 67 og 11 sider af 69, ialt 34 sider læst og repet.

Eng. linjen særskilt 53, 54, 63 og noget af 68, ialt 11—12 sider, foruden 1 digt.

Extempore 65, 72 og 8 sider af 75, ialt 16—17 sider foruden 1 digt.

Eng. linjen særskilt 9—10 sider og 1 digt.

Løkkes mindre gram. (6te udgave.) Fortsat læsningen af syntaxen og derpaa repet. denne. Formlæren repeteret, med enkelte tilføielser efter den større gram.

Stile efter Knudsens stiløvelser overensstemmende med undervisningsplanen.

1ste gymnasialklasse. Extemporal 53 sider prosa af samme læsebog samt 11 digte.

Fransk.

- 5te middelklasse. (3 elever). Af Knudsen og Wallems læsebog læst og repeteret 1ste afsnit, til pag. 22. De norske stykker 1—10 bag i bogen. Det vigtigste af formlæren efter Knudsens grammatik.
- 6te middelklasse. (5 elev.) Af Knudsen og Wallems læsebog læst og repeteret fra side 23 til 58 med forbigaaelse af stykkerne 14, 15, 16 og 31. Formlæren og enkelte regler af syntaxen efter Knudsens grammatik.
- 1ste gymnasialklasse. Af Knudsen og Wallems læsebog 31 sider, af Cohen og Kapers franske læsestykker 48 sider, hvoraf noget extempore. Delvis repeteret formlæren samt læst noget af syntaxen efter Knudsens grammatik.
- 3die gymnasialklasse. Af Cohen og Kapers franske læsestykker læst 47 sider og af Saures französisches lesebuch 58 sider, hvoraf endel extempore. Knudsens grammatik repeteret. Udvalgte stykker af Storms dialogues français.

Historie.

- 1ste middelklasse. Winthers lærebog i historie fra begyndelsen indtil reformationen læst og repeteret.
- 2den middelklasse. Winthers lærebog i historie fra reformationen og ud. I 2det halvår Schjøths verdenshistorie fra begyndelsen indtil literatur og kunst (side 50) læst og repeteret.
- 3die middelklasse. Schjøths verdenshistorie fra Alexander den store indtil andet tidsrum i middelalderens historie læst og repeteret.
- 4de middelklasse. Schjøths verdenshistorie fra middelalderens 2det tidsrum indtil trediveaarskrigen læst og repeteret. Eriksens nordenshistorie fra begyndelsen indtil alle tre riger under kalmarunionen læst og repeteret.

- 5te middelklasse a. Schjøth's verdenshistorie læst og repeteret fra trettiaarskrigen til tiden efter 1815. Erichsens nordenshistorie læst og repeteret fra Danmark før kalmarunionen til enevældet i Danmark. Skriftlige besvarelser.
- 5te middelklasse b. Nissens verdenshistorie fra trediveaarskrigen indtil opfindelser læst og repeteret. Nordens historie fra Danmark før kalmarunionen indtil Danmark og Norge under enevældet læst og repeteret.
- 6te middelklasse. Læst ud og repeteret Schjøth's verdenshistorie og Erichsens nordenshistorie. Skriftlige besvarelser.
- 1ste og 2den gymnasialklasse. Læst og repeteret Ræders oldtidens historie. Af Horns geografi for gymnasiet læst etnografien og Frankrig, England og Tyskland.
- 2den og 3die gymnasialklasse. Læst Eriksens Nordens historie. Det hele artiumspensum repeteret.

Engelsk.

- 4de middelklasse. Af Brekkes læsebog for begyndere læst og repeteret til side 75, ligesaa den dertil hørende grammatik. Oversættelse af de norske stykker; af og til gjengivelse af engelske stykker. Diktat en gang ugentlig; det sidste halvaar en skolestil hver uge.
- 5te middelklasse a. Af Brekkes læsebog for begyndere fra side 75 ud bogen, samt af læsebogen for middelskolen side 1—49 læst og delvis repeteret. Læst og repeteret syntaxen af Løkkes mindre grammatik. Indøvet grammatiken ved mundtlig oversættelse af Knudsen og Løkkes stiløvelser side 1—49. Ofte diktat. En skolestil hver uge. Retroversion.
- 5te middelklasse b. Som 5te middelklasse a.
- 6te middelklasse. Af Brekkes læsebog for middelskolen 161 sider, hvoraf 36 extempore. Enkelte digte lært

udenad. Løkkes mindre grammatik fra § 140 ud bogen. Repeteret hele grammatiken. Læst de vigtigste synonymer efter Knudsen og Løkkes stiløvelser. I første halvår en mundtlig stil hver uge. En stil, hvoraf det meste er skrevet paa skolen, til hver uge. Retroversion.

1ste gymnasiaklasse. (2 t.) Af Hals's engelske lærebog 88 sider. Læst og repeteret formlæren efter Løkkes mindre grammatik.

2den gymnasiaklasse. (2 t.) Af Brækkes læsebog 150 sider, hvoraf 45 extempore. Læst og delvis repeteret syntaxen efter Løkkes mindre grammatik.

Græsk.

1ste gymnasiaklasse. Grøteruds grammatik og læsebog, Xenophons Anabasis — Hermannstorffs udvalg, 2den bog c. 1—5, læst og repeteret.

2den gymnasiaklasse. I tre timer sammen med 3die gymnasiakl. Herodot, Bergs udvalg: Thermopylerslaget, kampene med Artemisium og Salamis vel 35 sider. I 4 timer særskilt først Xenophons Anabasis — Hermannstorffs udvalg — 3 bog c. 1—3, derpaa Homers Iliade 1, 2, 1—494, 3, 4, 422—544. 6. bog. Repeteret formlæren efter Grøteruds grammatik og de uregelmæssige verber etter Curtius. Udvalgte stykker af Homer nøiagtigere gennemgaaet med hensyn til metrum og indhold.

3die gymnasiaklasse. I tre timer sammen med 2den gymnasiaklasse Herodot, i 4 timer særskilt repeteret grammatiken og læst Sofokles Antigone med nøiagtig gennemgaaelse af indhold og form samt af den græske tragedie i sin almindelighed. Ogsaa korsangene er læste. Homers Iliade 3die bog, 4, 422—544, 6te bog. Repeteret grammatik og litteraturhistorie samt artiumspensumet af fortatterne.

Geografi.

- 1 middelklasse. Kortfattet geografi af Reusch fra begyndelsen og ud læst og repeteret. Karttegning med benyttelse af den til samme lærebog hørende karttegningsbog.
- 2den middelklasse. Gjenoptaget Reuschs kortfattet geografi; af Geelmuydens større lærebog læst og repeteret Norge. Karttegning.
- 3die middelklasse. Af Geelmuydens geografi for middelskolen læst og repeteret: Sverige, Danmark, England, Holland, Belgien, Frankrige, Spanien, Portugal og Italien. Karttegning.
- 4de middelklasse. Af Geelmuydens geografi for middelskolen læst og repeteret: Tyskland, Østerrig-Ungarn, Rusland, Balkanhalyøen. Dernæst repeteret det Pensum, som blev gennemgaaet det forrige aar i 3die klasse, samt byer og elve i Norge. Karttegning.
- 5te middelklasse a. Af Geelmuydens geografi læst og repeteret: Norges naturlige beskaffenhed og byer, Asien, Afrika, Amerika, Australien. Tilsidst indledningen. Karttegning.
- 5te middeklasse b. Af Geelmuydens geografi læst og repeteret: Norge, Sverige, Danmark, Australien, Asien og indledningen.
- 6te middelklasse. Repeteret Geelmuydens geografi. Karttegning og skriftlig besvarelse.

Regning og Mathematik.

- 1ste middelklasse. Division med ubenævnte tal; alle fire regningsarter med benævnte decimaltal og decimalbrøk. Hver uge hovedregning og hjemmeopgaver. (Johannesens og Voss og Slangs regnebog, 1ste hefte).
- 2den middelklasse. De fire regningsarter med benævnte

decimale og indecimale tal. Addition i brøk. Hjemmeopgaver en gang ugentlig. (Johannesens og Voss og -langs regnebog).

3die middelklasse. De 4 regningsarter med almindelig brøk og decimalbrøk. Enkelt reguladetri og de simple opgaver af sammensat reguladetri — Johannesens regnebog benyttet. Ugentlige hjemmeopgaver — Konstruktion efter Getz's opgavebog 1ste hefte.

4de middelklasse. O. Johannesens arithmetik 1ste bog læst og repeteret. Bonnevis geometri 1ste bog læst og repeteret. Konstruktionsopgaver udførte paa skolen. 1 gang ugentlig i sidste halvaar skriftlige arbejder i hjemmet, samt ofte paa skolen. Naar eleverne har havt skriftlige hjemmearbejder har de været fritaget for at lære dagens lektie, hvilken bestemmelse ogsaa har fundet sted for 5te og 6te classes vedkommende. I praktisk regning — efter O. Johannesens regnebog, de vanskeligere opgaver i sammensat reguladetri — procent, renteregning — hjemmeopgaver hver anden uge og hyppig opgaver paa skolen extempore.

5te middelklasse a. O. Johannesens arithmetik fra 2den bog til 4de bog læst og repeteret. Bonnevis geometri fra 2den bog til 5te bog læst og repeteret. Konstruktionsopgaver udførte paa skolen. Løsning af opgaver 1 gang ugentlig som hjemmearbejde samt ofte paa skolen. Af O. Johannesens læsebog i praktisk regning — repeteret procent, renteregning — samt gennemgaaet rabat og disconto. Hver anden uge hjemmeopgaver — samt hyppig extempore paa skolen. Opgaver hentede fra forskjellige Eksempelsamlinger.

5te middelklasse b. Fortsat øvelse i procent og renteregning; dertil rabat og disconto, væsentlig efter Johannesens regnebog. Hjemmeopgaver hver anden uge.

Med de piger, som senere skal tage middelskole

examen læst af Bonnevis bogstavregning fra begyndelsen til og med ligninger med 2 ubekjendte. Bonnevis udmaalingslære til fladeberegninger. Ugentlige hjemmeopgaver og stadig extempore paa skolen — Opgaver hentede fra samtlige opgavesamlinger, saasom Munthe Kaas — Eckhof — Johannesen o. fl. 6te middelklasse. O. Johannesens arithmetik fra 5te bog nd. Lærebogen repeteret. Bonnevis geometri fra 5te bog til enden. Repetition af lærebogen. Løsning af opgaver 1 gang ugentlig som skriftligt hjemmearbejde, samt hyppig paa skolen som extemporaløvelser. — Af O. Johannesens lærebog i praktisk regning gjennemgaaet blandingsregning — samt repeteret den hele bog. Opgaver fra eksempelsamlinger af Eckhof, Sophus Tromholdt samt de hidtil givne examensopgaver — dels som hjemmeopgaver hver anden uge — dels extempore paa skolen.

Med pigeafdelingen læst og repeteret det samme pensum i praktisk regning efter O. Johannesens regnebog, som nævnt for gutterne. Bonnevis bogstavregning samt udmaalingslære repeteret. — Ugentlige opgaver af Getz, Munthe Kaas, Eckhof o. fl. samt stadig extempore paa skolen. Flere tillæg til lærebøgerne ere dikterede. Examensopgaver for piger, de fleste regnede.

1ste og 2den gymnasiaklasse. O. Bergs arithmetik fra rodstørrelser til rækker. Guldbergs trigonometri læst og repeteret. I sidste halvaar hver 2den uge skriftligt hjemmearbejde. Løsning af opgaver paa skolen. Ved udarbeidelsen af opgaverne som hjemmearbejde har eleverne saavel disse som i 3die klasse været fritaget for at forberede sig i den faget vedkommende lektie.

3die gymnasiaklasse. Halvorsens stereometri læst og repeteret. Guldbergs trigonometri repeteret. Af O. Bergs

arithmetik repeteret enkelte afsnit. Løsning af opgaver 1 gang ugentlig som hjemmearbejde, samt i 2det halvår 1 gang ugentlig paa skolen, hvortil er anvendt hver gang 2 timer.

Naturhistorie.

2den middelklasse. Sørensens Naturhistorie fra hvirveldyrene til krybdyrene læst og repeteret.

3die middelklasse. Sørensens naturhistorie fra „Fugle“ til „Leddyr“ læst og repeteret. Desuden mundtlige Fortællinger — forevisning af zoologiske vægplancher og tegninger.

4de middelklasse. Sørensens naturhistorie fra „Leddyr“ til „Orme“ læst og repeteret. Dertil oplæsninger og mundtlige fortællinger. Sørensens botanik fra begyndelsen til „Blomsterplanten med frugtknude“ — med forbigaaelse af „Plantens indre bygning“ — Plantesystemet efter Arbo's plantelære. — Bjørlykkes Flora benyttet — Plantebestemmelse. —

5te middelklasse a. Sørensens naturhistorie fra „Orme“ og ud bogen, læst og repeteret. Dertil oplæsninger og mundtlige fortællinger. Sørensens botanik fra „Blomsterplanten med frugtknude“ til „Blomsterplanten uden frugtknude“ læst og repeteret. Bjørlykkes Flora benyttet — Plantebestemmelse. —

Henriksens fysik til magnetisme.

5te middelklasse b. Som for 5te middelkl. a meddelt for naturhistorie og botanik. Af Henriksens fysik læst til bestemmelse af den specifikke varme.

6te middelklasse. Repetition af Sørensens naturhistorie med en nøiagtigere gennemgaaelse af menneskets bygning. Foredrag efter „Vort legemes bygning liv og pleie af prof. dr. Boch“ samt „Sundhedslærens grundtræk af overlærer Utne“ — Skolens zoologiske samling forevist, Sørensens botanik repeteret. Plante-

systemet efter Arbos plantelære. Sørensens Flora benyttet — ligesaa Bjørlykkes. I lautebestemmelse. — Henrichsens fysik fra læren om lyset til enden. Repetition af enkelte afsnit 1 gang ugentlig.

Tegning.

- 2den middelklasse. Retliniede figurer — senere krumliniede figurer. Tegnebøger med fortegninger af C. Adler er benyttet.
- 3die middelklasse. Krumliniede figurer. Tegningerne udførte med blyant og optrukne med tusch i tegnebøger med oprudet kvadratnet. I de sidste maaneder har tegnebøger med rene blade været benyttet og de lettere tegninger efter „Herdtel Elementar-Unterricht im Freihandzeichnen“ udførte.
- 4de middelklasse. Tegning efter Herdtel Elementar-Unterricht im Freihandzeichnen“, efterat først læreren ved rids paa vægtavlen har antydet og forklaret hjælpelinier og fremgangsmaade. Tegningerne overtrukne med tusch og senere overlagte med farve eller tuschtinte.
- 5te middelklasse a. Fortsat øvelse i frihaandstegning især efter „Herdtel Elementar-Unterricht im Freihandzeichnen“. Tegningerne optrukne med tusch, senere farvelagte. I projektionstegning er udført konstruktion af enkle og sammenstillede stereometriske legemer. — A. Petersens lærebog i projektionstegning for middelskolen benyttet.
- 5te middelklasse b. Fortsat øvelse efter Herdtel Elementar-Unterricht im Freihandzeichnen“. — De flinkere elever anvendt farver. De elever, som det følgende aar skal underkaste sig middelskolens afgangsexamen, har, sammen med 5te middelkl. a, deltaget i projektionstegning.
- 6te middelklasse. Frihaandstegning: Fortsat øvelse i krum-

liniede figurer efter vægplancher og forlæggerblade. Flere af de givne examenstegninger tegnede. Tegningerne optrukne med tusch og overlagte med farve.

Projektionstegning: Fortsat konstruktion af stereometriske legemer og disses sammenstilling, dels parallel begge planer, dels skraat det ene og parallelt det andet. — De vanskeligere af de hidtil givne examensopgaver ere tegnede. A. Petersens lærebog i projektionstegning for middelskolen er benyttet.

Skrivning.

1ste middelklasse. Det lille alfabet efter og uden taktskrivning. 1ste og 2det hefte af skrivebog, udgiven efter offentlig foranstaltning. Sammenskrift.

2den middelklasse. 1ste og 2det hefte af skrivebog, udgiven efter offentlig foranstaltning, gennemgaaet. Det store alfabet gjentaget som forbogstaver, de mere fremskredne afskrift. Talskrivning.

3die middelklasse. Repeteret det store latinske alfabet efter afskrift; bogstavforbindelser og sætninger. Det gotthiske alfabet gennemgaaet; bogstavforbindelser og sætninger. Læseøvelser af saavel gothisk som latinsk haandskrift.

4de middelkl, 5te middelkl. a og 5te middelkl. b har under tilsyn af lærer skrevet 1—2 sider skjønsskrift paa skolen hver uge. Ved hver maanedes slutning er der givet karakter, som er medregnet i hovedkarakteren.

6te Klasse bar vexlet med haandskrift og skjønsskrift 1—2 sider hver uge; karakter for hver maaned medregnet i hovedkarakteren. Stile- og opgavebøgerne er gennemseede hver maaned.

Gymnastikundervisningen for gutter.

- I. parti omfattende gymnasiet VI og V kl.
 II. parti omfattende IV III. II $\bar{V}$ /kl.

Med partierne er øvet — afpasset efter de forskjellige aldre — hvad der gjennom givne bestemmelser er fastsat.

Gymnastikundervisningen for piger

har været fordelt paa 3 partier.

1ste parti bestaaende af 5 og 4 klasse med 2 timers ugentlige øvelser. Elevernes antal 27, hvoraf 4 udgaaet af skolen og 4 fritaget for gymnastik.

2det parti: 3die og 2den klasse med 2 timer ugentlig. Elevernes antal 19, hvoraf 1 har været fritaget.

3die parti: 1 klasse med 9 elever, ingen fritaget.

Undervisningstiden 1 time om ugen.

1ste parti har gennemgaaet alle tabeller i „Minnesboken i gymnastik“ udarbeidet for folkeskoler desuden enkelte øvelser af „Liedbecks dagøfninger“.

2det parti har gennemgaaet til og tabel 6 i „Minnesboken“, saunt 1ste parti de 6 første tabeller i samme bog.

Haandarbeide.

1ste klasse strikning, linsøm, navnedug.

2den — strikning, linsøm, broderi.

3die — linsøm og broderi.

4de og 5te klasse broderi, silkesøm og klostर्सøm.

De 5 klasser er delt i 4 partier.

Sløid.

Eleverne i 1 og 2 klasse har fulgt modelrækken efter Kjenneruds sløidtegninger fra no. 1 til 12. 3—4 klasse, der har havt sløid før, har faaet lov at gaa videre. Endel af 4 klasse har efter eget ønske havt træskjæring istedetfor sløid.

Flevantallet har været 41 og er der i vinterens løb forarbeidet 320 ting.

Sang.

5 partier:

- I. Gymnasiets og 6te middelklassens gutter, 1 time ugentlig. 6 tenorer, 7 basse. Ialt 23 timer.
- II. Pigerne af 4de, 5te & 6te middelkl. 1 time ugentlig. 19 sopranner, 5 alter. Ialt 30 timer.
- III a. Gutterne af 5te middelkl. 2 timer ugentlig. 2 sopranner, 2 alter, 5 basse. Ialt 60 timer.
- III b. Gutterne af 3die & 4de middelkl. 2 timer ugentlig. 8 sopranner, 5 alter. Ialt 57 timer.
- IV. Pigerne af 2den & 3die og gutterne af 2den middelklassa 1 time ugentlig. 31 sopranner. Ialt 33 timer.
- V. Pigerne & gutterne af 1ste middelkl. 1 time ugentlig. 25 sopranner ialt 34 timer.

Med parti I, II & III er gennemgaaet koraler samt forskjellige 3- og 4-stemmige sange af „de tusen hjem sange“, Hoff's 4-stemmige og Klewes 3-stemmige sangbøger.

Med parti IV & V er gennemgaaet Behrens sanglære for folkeskolen, 1ste trin samt endel koraler.

Middelskolens afgangsexamen i 1893.

d. Latinlinjen.

A) Skolens elever:

1. Anton Steen	1,64.	Elev i 3 Aar.

b. Engelsklinjen.

1. Peder Bolstad	2,00	—	1	—
2. Elias Holsvik	2,14	—	1	—
3. Olaf Johannesen	1,77	—	4	—
4. Kristen Kolderup	2,21	—	3	—
5. Johannes Landmark	2,04	—	4	—
6. Olaf Stolz	2,27	—	8	—
7. Henrik Svensen	2,32	—	9	—
8. Ole Urke	2,21	—	1/2	—
9. Henny Endresen	2,46	—	2	—
10. Kitty Moe	2,46	—	2	—
11. Martha Møller	1,86	—	2	—

a. Latinlinjen.

B) Privatister:

1. Severin Eikrem	2,38
2. Jan Greve	3,00
3. Ole Rørvik	2,42

b. Engelsklinjen.

1. Olaf Brekke	2,68
2. Mikal Endresen	2,39
3. Olaf Hegdal	1,79
4. Emil Melle	3,21
5. Joakim Reiten	2,61
6. Ragnvald Støren	2,61
7. Fredrik Svensen	2,89
8. Lars Syltevik	2,14
9. Martin Valderhaug	2,43

10. Ovidia Svensen 2,67
11. Rebekka Svensen 3,10

3 privatister strøg ved den skriftlige examen. Af privatisterne var af latinlinjen 1 og 3, af engelsklinjen 1, 2, 3, 7, 9, 10, 11 dimitterede fra kandidat Stabells privatskole i Volden. En privatist, Johan Thoresen, som ifjor tog afgangsexamen paa engelsklinjen, underkastede sig iaar examen i latin. 1, Anton Berge, tog examen i fransk.

Udfaldet af examen artium

Fulde navne.	Fødselsaar.	Forældrenes navne og stilling.	Middelskole-examen.
1. Knut Johan Aase.	10 Sepbr. 1870.	Udskiftningsformand Carsten Aase.	1889, (2,25)
2. Sven Owren.	16 Septbr. 1875.	Overlærer ved Molde skole Tobias Owren	1890, (2,04)
3. Ingolf Sandborg.	15 Septbr. 1873.	Kjøbmand Hans Sandborg.	1890, (1,96)

Samtlige underkastede sig den skriftlige examen ved Aalesunds skole. No. 1 og 3 tog den mundtlige examen ved aspirantartium i Kristiania. No. 2 ved Trondhjems Kathe-dralskole, hvorhen han blev henvist af Kirkedepartementet.

ved Aalesunds skole i 1893.

Norsk stil.	Latin oversættelse.	Mathematik (skriftlig.)	Religion.	Norsk og oldnorsk.	Latin.	Græsk.	Fransk.	Historie.	Mathematik (mundtl.)	Sum.	Antal fag.	Hovedkarakter
3	3	3	2	1	4 4	2 3	2	2	1	30	12	2.50 M. g.
3	4	3	1	2	1 2	3 4	2	1	3	29	12	2.42 M. g.
4	4	2	2	2	2 3	2 2	3	2	2	30	12	2.50 M. g.

Middelskolens afgangsexamen i 1893.

Opgave i norsk stil.

Fortæl om vinden, dens virkninger og dens brug i menneskets tjeneste.

Opgave i latinsk stil.

Pharnaces sendte imidlertid flere gesandtskaber til Domitius, som skulde underhandle om fred og bringe ham kongelige gaver. Alle disse afslog¹⁾ Domitius, idet han svarede gesandterne, at intet var ham vigtigere²⁾ end at gjøre, hvad der var romerfolket og ham selv værdigt. Da han i lange dagmarscher nærmede sig Nicopolis³⁾, slog han leir omtrent 10,000 passus fra denne by. Da han fra denne leir maatte gaa gjennem trange og vanskelige steder, lagde Pharnaces udvalgte fodfolk og ryttere i baghold der; han lod⁴⁾ ogsaa en stor mængde kvæg og bønder og bybeboere færdes der. Han mente nemlig, at Domitius, hvis han drog frem som ven, intet vilde ane⁵⁾ om bagholdet, naar han saa, at kvæg og mennesker færdedes paa markerne ligesom ved venners ankomst; dersom han derimod kom som til et fiendtligt land og vilde gjøre bytte, kunde hans soldater, naar de spredte sig, lettere nedsables.

---

¹⁾ repudiare. ²⁾ Comparativ af antiquus. ³⁾ Nicopolis, is. ⁴⁾ udtrykkes ved jubeo. ⁵⁾ suspicari.

Opgave i tysk stil.

Kjære ven!

Da jeg ved, du altid har lyst til at høre morsomme historier, skal jeg i det følgende fortælle dig en, vi læste igaar i den franske time. Læs den nu, og skriv mig saa til, hvorledes du synes om den.

En fransk general stod en varm sommerdag i et forværelse paa sit slot og saa udaf vinduet; paa grund af den

sterke hede havde han en let, hvid klædning og paa hovedet en hvid hue. Da traadte en tjener ubemærket ind, og da han saa den hvide dragt, kom han paa den tanke, at det var en af gutterne fra køkkenet. Han nærmede sig da sagte til ham og gav ham et heftigt slag paa ryggen. Generalen vendte sig øieblikkelig om, og tjeneren fik til sin skræk se sin herres ansigt. Han faldt ned paa knæ og udbød: „Herre! jeg troede, det var Georg!“ „Selv om det havde været Georg“, svarede generalen ham, „skulde du dog ikke have slaaet saa haardt“.

Vor lærer sagde, at den general, som her er omtalt, er den berømte Turenne, som du vist ogsaa har hørt tale om.

I haab om, at denne historie har skaffet*) dig nogen fornøielse, beder jeg dig ikke vente for længe, før du ogsaa fortæller mig noget; du vil derved glæde din ven Franz.

---

*) machen.

Opgave i engelsk stil.

Den kloge hund.

En lærd mand pleiede hver aften, efterat han var gaaet tilsengs, at læse et par timers tid. Undertiden faldt han i søvn, før han havde slukket lyset, der stod paa et bord ved siden af hans seng. Ikke desto mindre fandt han hver morgen, naar han vaagnede, til sin store forbauselse, at lyset var blevet slukket. Han huskede meget godt, at han ikke havde gjort det selv, og han var vis paa, at der ikke havde været nogen anden end han selv i soveværelset, da han altid stængte døren, før han gik tilsengs. En morgen faldt det ham ind, at hans hund, der om natten laa foran hans seng, kanske kunde have slukket lyset. For at forvise sig herom lod han den næste aften, som om han faldt i søvn, da han havde læst nogle sider. Ganske rigtigt! Det varede ikke længe, før hunden kom for at se, om dens herre virkelig sov. Da hunden saa, at dens herre laa ganske stille,

hoppede den op paa stolen og saa op paa bordet og slukkede lyset med poten. Efter at have gjort dette hoppede hunden ned igjen og lagde sig paa sin sedvanlige plads.

Opgave i regning og konstruktionstegning.

(For gutter).

Formiddag.

1. En mand har tilsalgs 825 hl. byg, som veier 76 kg. pr. hl. Der bliver budt ham 10,50 kr. pr. 100 kg.; men han afslaar tilbudet. 4 maaneder senere maa han sælge kornet for 10,25 kr. pr. 100 kg. Hvor meget tabte han ved ikke at tage imod det første tilbud, naar kornet i mellemtiden har tabt $1\frac{1}{3}$ pct. i vegt, og han desuden regner som tab renterne af den tilbudte sum efter 5 pct. p. a.?
2. I et ligesidet triangel, hvis høide er 8,6 cm., er i en afstand af 4,6 cm. fra den ene side trukket en parallel med denne. Beregn fladeindholdet og omkredsen af det derved afskaarne trapets. Alle sider skal beregnes med mindst to decimaler, og logaritmer maa ikke anvendes.

Eftermiddag.

3. Til en maskinaksel kjøbes hjem fra England en cylindrisk staaletang, hvis længde er 5 m., og hvis tversnits diameter er 12 cm., til en pris af 11 d. pr. kg. Staalets specifikke vegt er 7,5. Hvad vil den koste ialt her i norske penge, naar fragt og øvrige omkostninger udgjør $4\frac{1}{6}$ pct. af indkjøbssummen, og naar agenten beregner sig 5 øre pr. kg.?

1 d. = 7,5 øre.

4. Konstruer og beregn fladeindholdet af et triangel ABC, hvor siden AB er 10,5 cm., afstanden fra hjørnet C til siden AB 6,5 cm., og afstanden fra hjørnet B til siden AC 5 cm. Trianglet skal omdannes til et dermed lige stort kvadrat.

Beskriv fremgangsmaaden.

(For piger).

Formiddag.

1. En mand har tilsalgs 825 hl. byg, som veier 76 kg. pr. hl. Der bliver budt ham 10,50 kr. pr. 100 kg.; men han afslaar tilbudet. 4 maaneder senere maa han sælge kornet for 10,25 kr. pr. 100 kg. Hvor meget tabte han ved ikke at tage imod det første tilbud, naar kornet i mellemtiden har tabt $1\frac{1}{3}$ pct. i vegt, og han desuden regner som tab renterne af den tilbudte sum efter 5 pct. p. a.?
2. Beregn høiden i en rhombe, hvis side er 18,5 m., og som har samme fladeindhold som et trapets, hvor de parallelle sider er 17,4 m. og 23,6 m., og afstanden mellem disse er 7,4 m.

Ettermiddag.

3. Til en maskinaksel kjøbes hjem fra England en cylindrisk staaletang, hvis længde er 5 m., og hvis tversnits diameter er 12 cm., til en pris af 11 d. pr. kg. Staalets specifikke vegt er 7,5. Hvad vil den koste ialt her i norske penge, naar fragt og øvrige omkostninger udgjør $4\frac{1}{6}$ pct. af indkjøbssummen, og naar agenten beregner sig 5 øre pr. kg.
1 d. = 7,5 øre.
4. Konstruer et ligesidet triangel, hvis høide er 7 cm., og omgjør dette til et dermed lige stort kvadrat.
Forklar fremgangsmaaden.

Opgave i projektionstegning.

En firsidet regulær pyramide og et tresidet regulært prisme forlanges aftegnet efter opstillingen i grundrids og oprids.

Følgende maal opgives:

1. Pyramidens høide er 10 cm., dens grundflades side 6 cm. Pyramiden ligger paa horisontalplanet paa den ene sideflade; dens akse er parallel med vertikalplanet i en afstand af 5 cm.

2. Prismets høide er ligeledes 10 cm. og dets grundflades side ligeledes 6 cm. Det akse er parallel med vertikalkanplanet i en afstand af 7 cm. og danner en vinkel paa 60° med horisontalplanet. Prismet staar paa horisontalplanet med grundfladens ene side og støtter sig til pyramiden med sin ene sideflade.

Bibliothekets tilvæxt i 1892—1893.

- Dr. E. Brehm, Naturliv.
 P. Bondesen, Slægten Bugge i Norge og Danmark.
 O. Johannesen, Praktisk regnebog 3die hefte.
 C. Dorpl, Kongespeilet i uddrag.
 Liedbäk, Gymnastiske dagöfningar.
 Kristian Bahnsen, Ethnografien.
 G. Storm, Christopher Columbus.
 J. Stalker, Jesu liv, oversat af B. Hall.
 Arkiv for nordisk philologie 4, 1—4. Gave.
 Romsdals amts forhandlinger for 1892. G.
 P. Nansen, Verdens storbyer.
 E. Jessen, Dansk etymologisk ordbog.
 H. Jæger, Illustreret norsk literaturhistorie.
 Kikdepartemt. universitets- og skoleaunaler for 1892.
 Nyt magazin for naturvidenskaberne 1892. Gave.
 Trier og Voss, Vor ungdom 1892.
 Naturen, illustreret maanedsskrift 1892.
 Nyt tidsskrift for philologi 1892.
 Lie og Sars, Tidsskrift for matematik og naturvidenskaber.
 Gave.
 E. Bætzmann, Lovtidende. Gave.
 Statistisk aarbog for 1892. Gave.
 The Journal of education 1892. Gave af adjunkt Sollie.
 Fr. Buhl, Det israelistiske folks historie.

- Fr. Hirth, Geografische und historische bildertafeln.
Bornemann, Schulandachten.
- W. Detto, Horaz und seine zeit.
- E. Horn, I dagens strid.
- Dr. A. Edersheim, Israels og Judas historie, oversat af
Gjerløw.
- N. Rolfsen, Læsebog for folkeskolen, 1ste del.
- Fr. Aly Cicero, Sein leben und seine schriften.
- Lucian Müller, Horatii sermones.
- Thomle, Domsbog for 1578. Gave.
- I. Beer, Om undervisning i naturkundskab. Gave.
- Bergens museums aarsberetning for 1891. Gave.
- Aarsberetning for foreningen til norske fortidsmindesmær-
kers bevaring 1890. Gave.
- Hermanni Wetsii meletemata Lundensia, quibus continentur
praelectiones de vita et rebus gestis Pauli apostoli. Ba-
siliae 1739. Gave.
- Davidi Hollazii examen theologicum Lipsiae 1711. Gave.
- Hofstad, Norsk flora 2den udgave. Gave.
- Universitetets aarsberetning for 1891—1892. G.
- Forelæsninger ved universitetet 1ste semester 1893. G.
- D. A. Bang, Eocumenter og studier vedrørende den lutherske
katekismes historie i nordens kirker. Gave.
- Dr. Th. Kjerulf, Beskrivelse af en række norske bjergarter.
Gave.
- Bulletin météorologique du nord 1890, 1891. G.
- Jahrbuch des norwegischen meteorologischen instituts für
1891. Gave.
- P. Mariager, De skønneste helleniske sagn.
- B. Møller, Dyrenes liv.
- C. M. Guldberg, Lærebog i plan trigonometri.
Norske, danske, svenske programmer for 1892.
-

Indskrivningspenge for middelsk. og gymnas. er
kr. 2.00

Skolepengene udgjør i 1ste middelklasse „ 48.00
2den og 3die do, „ 72.00
4de, 5te, 6te do. „ 96.00
1ste gymnasialkl. „ 120.00
2den og 3die do. „ 144.00

Moderationen er: $\frac{1}{4}$ fragaar for hver af de følgende søs-
skende.

Gratisternes antal i det følgende halvaar:

a) af de Rønnebergeke legater:

1. en $\frac{1}{2}$ i 6te middelkl.	kr. 48	
2. fire $\frac{1}{1}$ i 5te	—	„ 384
3. to $\frac{1}{2}$ i 4de	—	„ 96
		————— kr. 528

b) af det offentlige:

1. en $\frac{1}{2}$ i 3die gymnas.	„ 72	
3, to $\frac{1}{1}$ i 6te middelkl.	„ 192	
3. to $\frac{1}{1}$ i 4de	—	„ 192
		————— kr. 456

— kr. 984

Præmierne af apotheker Øwres legat tildeltes for 1893.
Ingvar Lorentzen af 2den gymnasialklasse, der fik Naturliv
af Brehm og Haandbog i den græske og romerske my-
thologi af Bloch og Seecher.
Olaf Johansen af 6te middelklasse, der fik Jordens opdyg-
seshistorie af Jules Verne 3 dele.

X. Almindelige bemærkninger.

Sundhedsrilstanden har i regelen ogsaa iaar været god. Pigerne har paa undtagelser nær været lige saa friske som gutterne, men iblandt begge er der enkelte, som i længere tid har været fraværende, grundet paa forskellige udenfor skolens omraade liggende sygdomme.

I enkelte klasser har gutterne gjort større fremskridt end pigerne, i andre omvendt. Blandt enkelte fag synes pigerne at have større vanskelighed for regning og matematik end guttene.

Kombinationen mellem gutter og piger har derfor ingen vanskeligheder voldt, især efterat skolegangen for pigerne er ordnet saaledes, at de sidder 2 aar i 5te klasse. Derved kommer de ikke alene mere modne op i 6te klasse, men deres kræfter spares ogsaa mest i den alder, da de mindst bør anstreges. Som før anført, har de i denne klasse kun 25 timer ugentlig foruden 2 timer gymnastik og 1 time sang. Da vi ogsaa iaar har haft de forkortede timer, bliver skolegangen saameget lettere, især da de altid har været fri mellem 11,5 og 11,50, naar gutterne har haft gymnastik.

Ved skoleaarets udlob har adjunkt Sollie taget afsked fra skolen, idet han er bleven konstitueret som adjunkt ved Fredrikshalds offentlige almenskole. I de 11 aar, hvori hr. Sollie har virket her ved skolen, har han udført sin gerning med stor dygtighed, samvittighedsfuldhed og nidkærhed, saaat eleverne altid har været vel hjemme i hans fag. Af eleverne har han været ualmindelig afholdt paa grund af hans usædvanlige dygtighed som lærer og store evne til at omgaaes dem med venlighed og kjærlighed. Ogsaa blandt medlærere efterlader han en dybt savn, da han var en elskværdig kollega.

Ved et Departementscirkulære er der med hensyn til afgangseleverne i 6te middelklasse indtraadt den forandring, at, medens før alle de maatte betragtes som privatister, som

kom ind i skoleaarets løb i klassen, kan nu ogsaa disse betragtes som skolens elever, hvis lærerne anser dem værdige dertil. Derimod kan skolens tidligere elever nægtes adgang til at gaa op som elever af skolen, men kan tilstedes adgang til at gaa op som privatister, hvis de ikke viser tilbørlig flid og gjør ordentlig fremgang. Forholdet er altsaa nu ved middelskoleexamen bleven det samme som ved *ex. artium*, hvor eleverne sendes op enten fra selve skolen eller som privatister. Dette cirkulære har sin store betydning derved, at det tvinger eleverne til, hvis de vil faa den ære at sendes op som skolens elever, at vise større flid end ofte ellers har været tilfældet. Ved tentamen blev det saaledes bestemt, at to elever af latinlinjen, der begge fik 6 i latinsk stil, ikke skulde sendes op som skolens elever, og to af engelsklinjens, som stod nær ved 5 i matematik og tysk stil, heller ikke skulde sendes op fra skolen. For to elever eftergav lærerne privatgebyret, tyve kroner.

Skolens regnskab for 1992—93.

~~~~~ I n d t æ g t.

1. Beholdning fra forrige aar	kr.	787.47
2. Skole- og indskrivningspenge (med fripladse) ..	„	11,068.50
3. Kommunens Bidrag	„	3,600.00
4. Renter af skolens legater og andre kapitaler ..	„	2,986.89
5. Statsbidrag	„	21,800.00
		Kr. 40,242.86

U d g i f t.

1. Lønninger	kr.	35,750.48
2. Bibliothek, samlinger og andre læremidler ..	„	260.02
3. Legater og fripladse	„	984.00
4. Lys og brænde	„	756.27
5. Trykningsomkostninger m. m.	„	230.59
6. Blandede og tilfældige udgifter	„	428.22
7. Decision	„	12.00
8. Beholdning	„	1,731.08
		Kr. 40,242.86

O p g a v e

over de bøger, som i skoleaaret 18⁹³/₉₄ benyttes i de
forskjellige klasser.

- ~~~~~
- 1ste middelklasse. Norsk læsebog af Eriksen og Paulsen, 2den del. — Vogts lille bibelhistorie; Luthers katekismus ved Bang — Renschs geografi for begyndere. Voss og Slangs regnebog 1ste hefte, Winthers forberedende lærebog i historien.
- 2den og 3die middelkl. Eriksen og Paulsens læsebog, 2den del; Hofgaards lille norske grammatik. — Lassens tyske elementær- og læsebog; Løkkes mindre tyske grammatik. — Bruns bibelhistorie; Bangs forklaring; Luthers katekismus; Landstads salmebog; det nye testamente. — Nissens historie ved Schjøth. — Arstals geografi. — Sørensens naturhistorie. — O. Johannesens regnebog 2det og 3die hefte.
- 4de middelkl. Eriksens og Paulsens læsebog, 3die del; Hofgaards grammatik. — Pauss og Lassens tyske læsestykker; Løkkes tyske grammatik; Kapers leksikon; Knudsens tyske stiløvelser for middelskolen. — Andersens latinske læsebog. — Brækkes engelske elementarvog; Westerns engelske grammatik. — Nissens historie ved Schjøth; Eriksens lærebog i Norges, Sveriges og Danmarks historie. — Arstals geografi. — Sørensens naturhistorie. — Johannesens aritmetik og Bonnevis geometri. — Bruns bibelhistorie for borgerskoler; Bangs forklaring; Det nye testamente. Johannesens regnebog 3die og 4de hefte.
- 5te og 6te middelkl. Brochs og Seips læsebog. Lassens læsebog; Hofgaards gram.; Pauss og Lassens tyske læsebog; Løkkes tyske grammatik; Kapers leksikon; Knudsens tyske stiløvelser for middelskolen. Brækkes

engelske læsebog; Brynhildsens engelske ordbog; do. dansk-engelske ordbog; Westerns engelske grammatik. Voss's latinske læsebog for middelskolen; Schreiners latinske grammatik. — Wallems franske læsebog; Knudsens franske grammatik; Schjøths historie; Eriksens lærebog i Norges, Sveriges og Danmarks historie for middelskolen. — Arstals geografi. — Sørensens naturhistorie. — Johannesens arithmetik og Bonneviés geometri; Brochs logaritmestabel. — Henrichsens fysik. — Bruns bibelhistorie for mellemklasserne; Bangs forklaring; Det nye testamente. Johannesens regnebog 3die og 4de hefte. 1ste til 3die gymnasialkl. Nissens kirkehistorie. — Det nye testamente paa græsk; Eriksens literaturhistorie. — Nygaards oldnorske læsebog og sammes oldnorske grammatik. — Grøteruds og Curtius's græske gram. Kohen og Kapers franske læsebog. Knudsens franske gram.; Ræders lærebog i oldtidens historie. Wallems og Schjøths lærebog i Frankrigs historie. — Eriksens lærebog i Nordens historie. — Bergs lærebog i arithmetik; Halvorsens i stereometri og Guldbergs i trigonometri.

Aalesund i oktober 1893.

V. Voss.
